

Sygn. akt: *INs 369/15*

POSTANOWIENIE

Dnia 8 grudnia 2015 roku

Sąd Rejonowy w Oleśnie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Katarzyna Kałwak

Protokolant: sekr. sądowy Klaudia Pluta

po rozpoznaniu w dniu 26 listopada 2015 roku na rozprawie

sprawy z wniosku **H. K.**

z udziałem **J. K. (1), J. K. (2), B. K., M. S., Z. O.**

o stwierdzenie nabycia praw do spadku po J. K. (3)zm. 25.12.1982r.

stwierdza, że spadek po J. K. (3)synu J. i J., zmarłym dnia 25 grudnia 1982 roku w O., ostatnio stale zamieszkałym w P. na podstawie ustawy nabyły dzieci: **H. K.** syn J. i W., **J. K. (1)** syn J. i W., **J. K. (2)** syn J. i W., **B. K.** syn J. i W., **M. S.** córka J. i W. oraz **Z. O.** córka J. i W. – każdy z nich po 1/6 części, z tym, że udział w gospodarstwie rolnym nabyli: **H. K.** syn J. i W., **J. K. (1)** syn J. i W., **J. K. (2)** syn J. i W., **B. K.** syn J. i W. oraz **M. S.** córka J. i W. – każdy z nich po 1/5 części.

UZASADNIENIE

Wnioskiem z 18 maja 2015 roku H. K., J. K. (2), J. K. (1), B. K. oraz Z. O. przy uczestnictwie M. S. wniosli o stwierdzenie nabycia spadku po J. K. (3), zmarłym 25 grudnia 1982 roku, nabyły na podstawie ustawy dzieci: M. S., Z. O., J. K. (1), J. K. (2), B. K. i H. K.- po 1/6 części. W uzasadnieniu wniosku wnioskodawcy wskazali, że spadkodawca był właścicielem gospodarstwa rolnego położonego w miejscowości M.. Spadkodawca nie pozostawił po sobie testamentu. Żona spadkodawcy W. zmarła w dniu 3 sierpnia 1974 roku, a pozostały dzieci: M., Z., J., J., B. i H., które należy zaliczyć do kręgu spadkobiorców ustawowych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

Spadkodawca J. K. (3) zmarł 25 grudnia 1982 roku w P.. Ostatnim miejscem zamieszkania spadkodawcy była miejscowość P..

W chwili śmierci J. K. (3) był wdowcem, jego żona W. zmarła w roku 1974. Z małżeństwa tego pochodzą dzieci: M. S. – ur. r., Z. O. - ur. (...), J. K. (1) – ur. (...), J. K. (2)- ur. (...), H. K.- ur. (...) i B. K.- ur. (...) Spadkodawca nie miał dzieci pozamałżeńskich.

W skład spadku po J. K. (3) wchodzi udział w gospodarstwie rolnym o powierzchni 0,3160 ha poł. w miejscowości M. oraz nieruchomości o powierzchni 0,3820 ha poł. w miejscowości M..

Dowód: - odpis skrócony aktu urodzenia Z. O. k. 4;

- odpis skrócony aktu urodzenia J. K. (1) k.5;

- odpis skrócony aktu urodzenia J. K. (2) k.6;

- odpis skrócony aktu urodzenia B. K. k.7;
- odpis skrócony aktu urodzenia H. K. k.8;
- odpis skrócony aktu małżeństwa Z. O. k.9;
- odpis skrócony aktu zgonu J. K. (3) k.25;
- akt własności ziemi z dnia 26.11.1976 r. k. 29;
- akt własności ziemi z dnia 26.11.1976 r. k.30;
- zeznania wnioskodawcy H. K. k.34v;
- zeznania wnioskodawcy J. K. (1) k.34v;
- zeznania wnioskodawcy J. K. (2) k. 35;
- zeznania wnioskodawcy B. K. k.35;
- zeznania wnioskodawczyni M. S. k. 35;

Aktami własności ziemi z (...) roku, (...) roku i (...) roku, na podstawie art. 1 ustawy z dnia 26 października 1971 r. o uregulowaniu własności gospodarstw rolnych (Dz. U. Nr 27, poz. 250) stwierdziło, że J. K. (3) stał się z mocy samego prawa właścicielem nieruchomości o powierzchni 1,39 ha i 3,9380 ha położonych w P. oraz o powierzchni 0,3160 ha i 0,3820 ha położonych w miejscowości M..

Dowód: - akt własności ziemi z dnia (...) r. k.7;

-akt własności ziemi z dnia (...) r. k.8;

-wypis z rejestru gruntów k.9-13;

-odpis skrócony aktu małżeństwa M. S. k.15;

H. K., J. K. (1), J. K. (2) i B. K. ukończyli (...) Szkołę (...) w P.,

J. K. (2) odbył również 6-cio miesięczny kurs korespondencyjno – zjazdowy (...) oraz pracował w latach od 19.04.1975r. do 22.12.2001r. w Spółdzielni Kółek Rolniczych w R. i pracował w gospodarstwie rolnym swoich teściów,

M. S. stale pracowała przy produkcji rolnej w spadkowym gospodarstwie oraz w gospodarstwie swojego męża.

Z. O. ma wykształcenie podstawowe szkół rolniczych nie kończyła, nie pracowała przy produkcji rolnej, w dacie śmierci ojca była zdrowa.

Dowód: - świadectwa karta 31-33, 38-42,

-zeznania stron karta

-wyjaśnienia stron karta 4.

W dniu 14 stycznia 2015 roku M. S. złożyła do tut. Sądu wnioski o zasiedzenie nieruchomości- działki nr (...) położonych w P. o powierzchni 1,3900 ha oraz działek nr (...) położone w R. o pow. 3,9380 ha z dniem 25 grudnia 2012 roku. W uzasadnieniu wnioskodawczyni zaznaczyła, iż wraz z mężem A. S. posiadała samoistnie nieruchomość w postaci gospodarstwa rolnego nieprzerwanie od 1982 roku – fakt znany sądowi z urzędu.

Sąd zważył.

W sprawach spadkowych stosuje się prawo obowiązujące w chwili śmierci spadkodawcy, co wynika z art. LI przepisów wprowadzających Kodeks cywilny (Dz. U. z 1964 r. Nr 16, poz. 94). Jeżeli w tym czasie istniały ograniczenia z nabyciem gospodarstwa rolnego poprzez spadkobranie, sąd wydając postanowienie o nabyciu spadku obowiązany jest je uwzględnić.

Bezspornym w sprawie było, że aktami własności ziemi z (...) roku, (...) roku i (...) roku, na podstawie art. 1 ustawy z dnia 26 października 1971 r. o uregulowaniu własności gospodarstw rolnych (Dz. U. Nr 27, poz. 250) stwierdziło, że J. K. (3) stał się z mocy samego prawa właścicielem nieruchomości o powierzchni 1,39 ha i 3,9380 ha położonych w P. oraz o powierzchni 0,3160 ha i 0,3820 ha położonych w miejscowości M..

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że nieruchomość rolna nabyta na podstawie art. 1 ustawy z dnia 26 października 1971 r. o uregulowaniu własności gospodarstw rolnych (Dz. U. Nr 27, poz. 250) przez jednego z małżonków wchodzi w skład majątku wspólnego obojga małżonków, jeżeli w dacie wejścia w życie tej ustawy tj. na dzień 4 listopada 1971 roku stosunki majątkowe pomiędzy małżonkami podlegały ustawowej wspólności majątkowej małżeńskiej (zob. orzeczenie SN z dnia 28.06.2002 r. sygn. akt I CKN 884/00, Lex nr 75257; orzeczenie SN z dnia 21.05.1999 r., sygn. akt III CKN 224/98, OSNC 1999/12/210).

W niniejszej sprawie w dniu wejścia w życie ww. ustawy o uregulowaniu własności gospodarstw rolnych stosunki majątkowe pomiędzy małżonkami J. K. (3) a W. K. podlegały ustawowej wspólności majątkowej małżeńskiej. W. K. w tej dacie żyła zmarła w dniu (...) roku. Dlatego gospodarstwo rolne w P. i M. nabyte przez J. K. (3) na podstawie art. 1 ustawy o uregulowaniu własności gospodarstw rolnych, zgodnie z art. 31 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego weszło w skład majątku wspólnego obojga małżonków. Przy czym zgodnie z art. 43 § 1 k.r.o oboje małżonkowie mają równy udział w majątku wspólnym, w tym wypadku udział w gospodarstwie rolnym.

W niniejszej sprawie spadkodawca J. K. (3) zmarł w dniu 25 grudnia 1982 roku. Sąd wydając postanowienie o nabyciu prawa do spadku po J. K. (3), orzekł na podstawie przepisów obowiązujących w tej dacie.

Zgodnie z treścią art. 925 kc spadkobierca nabywa spadek z chwilą otwarcia spadku, a więc z chwilą śmierci spadkodawcy (art. 924 kc). Zgodnie z treścią art. 926§1 i § 2 kc powołanie do spadku może wynikać z ustawy albo z testamentu. Dziedziczenie ustawowe, co do całości spadku następuje wtedy, gdy spadkodawca nie powołał spadkobiercy albo, gdy żadna z osób, które powołał nie chce lub nie może być spadkobiercą.

Zmarły nie sporządził testamentu zatem w niniejszym postępowaniu mamy do czynienia z ustawowym porządkiem dziedziczenia.

W świetle powyższego do spadku zostały powołane z mocy ustawy dzieci: M. S., Z. O., J. K. (1), J. K. (2), B. K. i H. K.. Zatem należało stwierdzić, że spadek po J. K. (3), na podstawie ustawy nabyły dzieci: M. S., Z. O., J. K. (1), J. K. (2), B. K. i H. K.- każdy po 1/6 części.

Orzekając o wchodzącym w skład spadku udziale w gospodarstwie rolnym Sąd uwzględnił istniejące w tym czasie ograniczenia. Do dziedziczenia udziału w gospodarstwie rolnym mają zastosowanie obowiązujące w tym czasie przepisy o dziedziczeniu gospodarstwa rolnego. Przesłanki dziedziczenia udziału w gospodarstwie rolnym przez dzieci spadkodawcy zostały określone w art. 1059 i art. 1060 k.c. – w brzmieniu obowiązującym w dniu otwarcia spadku. Zgodnie z tymi przepisami należące do spadku gospodarstwo rolne na podstawie ustawy dziedziczą tylko ci spadkobiercy, którzy w chwili otwarcia spadku odpowiadają choćby jednemu z następujących warunków:

1) odpowiadają warunkom wymaganym dla nabycia własności

nieruchomości rolnej w drodze przeniesienia własności,

2) są małoletni bądź też pobierają naukę zawodu lub uczęszczają do szkół,

3) są trwale niezdolni do pracy.

Za osoby odpowiadające warunkom dla nabycia własności nieruchomości rolnej w drodze przeniesienia własności uważa się osoby, które:

1) stale pracują w jakimkolwiek gospodarstwie rolnym bezpośrednio przy produkcji rolnej albo

2) mają kwalifikacje do prowadzenia gospodarstwa rolnego, tj. ukończyły szkołę rolniczą, kurs przysposobienia rolniczego lub uzyskały tytuł kwalifikacyjny w zawodach rolniczych.

Natomiast za trwale niezdolnych do pracy uważa się osoby, które:

1) osiągnęły wiek - kobiety 60 lat, a mężczyźni 65 lat - i nie wykonują stałej pracy, która stanowiłaby dla nich główne źródło utrzymania, lub

2) zostały zaliczone do I lub II grupy inwalidów w trybie i na zasadach

określonych w przepisach o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin

Przesłanki określone w tych przepisach, uprawniające do dziedziczenia udziału w gospodarstwie rolnym wchodzącego w skład spadku, posiadały jedynie dzieci spadkodawcy:

- H. K. bo ukończył (...) Szkołę (...) w P.,

- J. K. (1) bo ukończył (...) Szkołę (...) w P.,

- J. K. (2) bo ukończył (...) Szkołę (...) w P., 6-cio miesięczny kurs korespondencyjno-zjazdowy (...), pracował w latach od 19.04.1975r. do 22.12.2001r. w Spółdzielni Kółek Rolniczych w R. i pracował w gospodarstwie rolnym swoich teściów,

- B. K. bo ukończył (...) Szkołę (...) w P.

- M. S. bo stale pracowała przy produkcji rolnej w spadkowym gospodarstwie oraz w gospodarstwie swojego męża.

Spadkobierczyni Z. O. nie spełniała żadnych kryteriów do dziedziczenia gospodarstwa rolnego.

Mając powyższe w odniesieniu do dziedziczenia udziału w gospodarstwie rolnym należało stwierdzić, że spadek po J. K. (3) w tym zakresie nabyli: M. S., J. K. (1), J. K. (2), B. K. i H. K.- każdy po 1/5 części.

Na podstawie art. 520 § 1 k.p.c. Sąd orzekł, że każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie.